

СИЛАБУС

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
Навчально-науковий інститут заочної і дистанційної освіти
Кафедра права, професійної та соціально-гуманітарної освіти.

Назва курсу	Філософія науки
E-mail кафедри:	ifp@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1288 http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=2149

1. Коротка анотація до курсу: Навчальна дисципліна «Філософія науки є теоретичною і методологічною основою соціально-гуманітарних дисциплін. Вона забезпечує інтеграцію соціально-гуманітарного, природничого і технічного знання. Засвоєння основних ідей і парадигм філософії та методології науки, вивчення історії розвитку світової та вітчизняної науки допоможе майбутнім докторам філософії знаходити необхідні орієнтири у власних наукових пошуках. Концепція викладання дисципліни спирається на основні положення Закону України про вищу освіту, принципах ЮНЕСКО, Великої Хартії Університетів згідно з якими сучасний спеціаліст освітньо-наукового рівня вищої освіти – це високоосвічений та високопрофесійний фахівець в певній галузі науки, економіки, культури, освіти що має науковий світогляд й сповідує гуманістичні цінності. Вивчення дисципліни «Філософія науки» орієнтує здобувачів освітньо-наукового рівня вищої освіти на шанобливе ставлення до наукових надбань людства.

2. Мета та цілі курсу: забезпечити такий рівень викладання і засвоєння філософії науки який відповідає сучасним вимогам, формувати у здобувачів освітньо-наукового рівня вищої освіти сучасної наукової картини світу, абстрактного, теоретичного, логічного, системного, творчого і критичного мислення, методологічної культури наукового дослідження, широкої ерудиції, моральних цінностей. В процесі викладання та вивчення навчальної дисципліни планується реалізувати наступні цілі: - ознайомити здобувачів вищої освіти з основними проблемами філософії науки; - формувати уявлення про особливості філософського та наукового типів мислення; - допомогти розуміти місце та роль науки і техніки у сучасному суспільстві; - формування умінь комплексно розглядати і аналізувати наукові проблеми; - допомогти зрозуміти і трактувати крізь призму філософського осмислення, й зі застосування філософських категорій, складні та суперечливі процеси у сучасній науці; - формувати культуру наукової дискусії, спроможність до критичного, але толерантного аналізу протилежних ідей, позицій, думок, точок зору; - забезпечити вихід у простір наукової комунікації, тобто створення умов для вільного спілкування в середовище наукової та технічної інтелігенції; - забезпечити можливості подальшого самостійного, більш поглибленого вивчення філософії науки.

3. Формат курсу: Очний – курс з очною складовою, форма діяльності (заняття): лекції, семінарські заняття, самостійна робота, дискурс та дискусії).

Змішаний – курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

4. Результати навчання:

015 «Професійна освіта»

PH 1. Оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки, змістом сучасних філософських дискусій з проблем розвитку суспільства та освіти.

PH 2. Застосовувати основні наукові підходи і методи науково-дослідної діяльності; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень під час розв'язування дослідницьких і практичних завдань, у тому числі в міждисциплінарних галузях.

PH 3. Застосовувати різні види письмових текстів та усних виступів; розуміти зміст складних текстів з наукових проблем, у тому числі вузькоспеціальних, стилістичні особливості оформлення результатів дослідження у письмовій та усній формі під час роботи в групі з інтернаціональним складом.

PH 4. Добирати методи науково-дослідної діяльності, методи генерування нових ідей під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань у обраній та суміжних галузях; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень.

PH 5. Дотримуватись основних норм, прийнятих науковою спільнотою, з урахуванням міжнародного досвіду спілкування; здійснювати особистісний вибір в морально-ціннісних ситуаціях, що виникають у професійній сфері діяльності.

PH 6. Формулювати мету професійного і особистісного розвитку, оцінювати власні потенційні можливості, реальність обраних способів і шляхів розв'язання поставлених завдань.

PH 7. Користуватися нормативно-правовими і програмно-методичними документами, що визначають роботу в науковій установі та закладі освіти; визначати мету інноваційної діяльності, обґрунтовувати необхідність внесення запланованих змін у наукову роботу; впроваджувати інноваційні прийоми в педагогічному процесі з метою створення умов для ефективної мотивації до навчання студентів (учнів).

PH 8. Формулювати концепцію наукового дослідження, визначати етапи проведення експериментальної роботи; організувати інформаційний пошук, самостійний відбір і якісну обробку наукової інформації, емпіричних даних та їх інтерпретацію; організувати дослідницьку роботу з узагальнення педагогічного досвіду освітнього або виховного закладу, освітньої структури тощо; проектувати, організувати й оцінювати реалізацію етапів педагогічної експериментальної роботи з використанням інноваційних технологій.

PH 9. Проводити аналіз основних світоглядних і методологічних проблем галузі та суміжних із нею наук; планувати професійну діяльність у сфері наукових досліджень.

PH 10. Застосовувати способи і прийоми планування мети, цілепокладання, реалізації необхідних видів діяльності, оцінки і самооцінки результатів діяльності у розв'язанні професійних задач; прийоми виявлення і усвідомлення своїх можливостей, особистих і професійно значущих якостей з метою їх удосконалення.

PH 11. Оперувати різними методами і засобами дослідницької діяльності педагога; володіти способами збору, систематизації та обробки інформації, інтерпретації отриманих результатів, вивчення та застосування педагогічної спадщини і досвіду роботи педагогів-новаторів, вміннями робити висновки.

PH 12. Застосовувати програмні засоби і мультимедіа у науково-педагогічній діяльності та наукових дослідженнях; аналізувати й систематизувати результати досліджень засобами інформаційних технологій.

PH 13. Здійснювати критичний аналіз сучасної системи освіти; створювати умови конструктивної взаємодії з усіма суб'єктами освітньо-виховного процесу.

PH 14. Застосовувати різні форми, методи і засоби аналізу діяльності викладачів, учителів, закладів освіти; використовувати індивідуальні і групові прийоми прийняття конструктивних рішень щодо організації та управління колективною творчою діяльністю, враховуючи вітчизняний і зарубіжний досвід.

PH 15. Володіти методами і методиками діагностики стану компетентності (навченості, вихованості, ціннісної позиції) учнів, студентів; методами й методиками моніторингу якості знань учнів, студентів для аналізу навчального процесу, його корекції та зміни.

051 «Економіка»

PH 1. Демонструвати системність наукового світогляду та загального культурного кругозору, дотримуватись академічної доброчесності.

PH 2. Здійснювати критичний аналіз, оцінку і синтез нових ідей.

PH 3. Опанування академічної державної та іноземної мови в обсязі, достатньому для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі.

PH 4. Застосовувати сучасні інформаційні технології у науковій і професійній діяльності, організації та проведенні навчальних занять.

PH 5. Володіти методологією наукового пізнання та новітніми методами наукових досліджень.

PH 6. Знати та критично оцінювати теорії, положення та концептуальні підходи до вирішення комплексних наукових і практичних завдань.

PH 7. Формулювати наукові гіпотези й завдання, обирати інноваційні напрями, методи й моделі вирішення проблем в соціально-економічній сфері.

PH 8. Виконувати наукові дослідження за обраним напрямом, обґрунтовувати і презентувати їх результати.

PH 9. Ініціювати інноваційні проекти, забезпечувати лідерство та автономність у їх реалізації в професійній діяльності.

PH 10. Викладати фахові дисципліни зі спеціальності «Економіка» з використанням сучасних технологій навчання.

073 «Менеджмент»

PH 1. Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту.

PH 2. Організовувати та проводити оригінальні наукові дослідження у сфері менеджменту на відповідному фаховому рівні, досягати наукових результатів, що створюють нові знання для розв'язання актуальних проблем теорії та практики.

PH 3. Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших.

PH 4. Ініціювати, розробляти та реалізовувати проекти у сфері менеджменту, управляти ними та здійснювати пошук партнерів для їх реалізації.

PH 5. Застосовувати науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність навчального процесу.

PH 6. Демонструвати навички наукової комунікації, міжнародного співробітництва, представляти широкій науковій спільноті та громадськості у сфері менеджменту державною та іноземними мовами в усній та письмовій формі.

PH 7. Здійснювати критичний аналіз, узагальнювати результати наукових досліджень, формулювати та обґрунтовувати висновки і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту.

PH 8. Демонструвати навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень державною та іноземними мовами в усній та письмовій формі.

PH 9. Обирати та використовувати загально-наукові та спеціальні методи наукових досліджень у галузі менеджменту.

PH 10. Здійснювати апробацію та впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту.

PH 11. Діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності в процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення результатів та їх впровадження.

201 «Агрономія»

PH1. Застосовувати передові концептуальні та методологічні знання з філософії науки, агрономії та суміжних галузей, а також дослідницькі вміння для планування й проведення актуальних прикладних наукових досліджень.

PH2. Висувати і перевіряти гіпотези; обґрунтовувати та інтерпретувати результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного або комп'ютерного моделювання.

PH3. Планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

PH6. Розробляти та реалізовувати наукові й інноваційні проекти, які дають можливість вирішити наукові, технологічні, економічні й організаційні проблеми агрономії з дотриманням норм академічної етики і врахуванням технічних, соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

PH8. Розробляти і викладати в закладах вищої освіти фахові дисципліни агрономічного спрямування з використанням сучасних технологій навчання.

204 «ТВППТ»

PH 1. Вміти представляти результати наукових досліджень державною та іноземною мовами.

PH 2. Демонструвати знання та розуміння під час здійснення наукових досліджень у лабораторних та виробничих умовах з біологічними об'єктами тваринництва.

PH 3. Впроваджувати результати наукових досліджень у виробництво та навчальний процес.

PH 4. Проводити підготовку та публікувати наукові статі (кількість яких передбачена відповідними нормативно-правовими актами), монографії, науково-методичних рекомендації, тези доповідей.

PH 5. Обробляти статистично отримані результати наукових досліджень з використанням інформаційних технологій.

PH 6. Здійснювати оцінку та забезпечувати високу якість наукових досліджень в технологічних процесах виробництва і переробки продуктів тваринництва.

PH 7. Приймати участь у виконанні бюджетних, госпдоговірних та ініціативних науково-дослідних робіт (тем).

PH 8. Знаходити зв'язок та впроваджувати сучасні досягнення світового виробництва, передових технологій з технології виробництва і переробки продуктів тваринництва.

PH 9. Проводити комплексно та методично вірно наукові дослідження.

PH 10. Досягати поставленої мети та отримувати результати наукових досліджень.

PH 11. Аналізувати наукові доробки вітчизняних та зарубіжних авторів, використовуючи сучасні інформаційні ресурси.

PH 12. Здійснювати впровадження у виробництво досягнень наукових досліджень.

PH 13. Здійснювати підготовку і публічний захист дисертації на засіданні спеціалізованої вченої ради.

PH 14. Використовувати інформаційні технології в процесі здійснення досліджень технології і переробки продукції тваринництва, використовуючи належне програмне забезпечення, знання та аналізувати та відображати результати.

PH 15. Виявляти достовірну різницю результатів наукових досліджень.

PH 16. Аналізувати результати досліджень та робити оцінку ефективності наукових досліджень.

PH 17. Володіти дослідницькими навичками працювати самостійно, або в групі, уміти отримувати результат у рамках певного часу з наголосом на науково-професійну сумлінність та унеможливлення плагіату.

211 «Ветеринарна медицина»

PH 1. Вільно володіти державною та достатньо для професійного представлення результатів наукових досліджень іноземною мовами.

PH 2. Володіти сучасними передовими концептуальними та методологічними знаннями і вміннями, необхідними для виконання науково-дослідницької та/або професійної діяльності за спеціальністю «Ветеринарна медицина».

PH 3. Мати ґрунтовні знання предметної області та розуміння професії, знати фундаментальні праці провідних вітчизняних та зарубіжних вчених з ветеринарної медицини за обраною спеціалізацією.

PH 4. Розуміти мету власного наукового дослідження.

PH 5. Володіти методами статистичного оброблення отриманих результатів наукових досліджень з використанням сучасних інформаційних технологій.

PH 6. Знати принципи організації, форми здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, опрацювання наукових та інформаційних джерел під час підготовки до занять, застосування активних методик викладання.

PH 7. Розуміти шляхи впровадження результатів наукових досліджень з ветеринарної медицини у виробництво, навчальний процес та науку.

PH 8. Розуміти особливості структури монографії, наукової статті, науково-методичних вказівок та науково-практичних рекомендацій, тез доповідей тощо.

PH 9. Бути здатним приймати обґрунтовані рішення, само розвиватися і самовдосконалюватися, нести відповідальність за достовірність і новизну власних наукових досліджень та прийняття рішень, вміти мотивувати співробітників рухатися до спільної мети.

PH 10. Уміти проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових наукових положень та ідей щодо ветеринарної медицини.

PH 11. Ініціювати, організовувати та проводити комплексні дослідження з ветеринарної медицини, які приводять до отримання нових знань.

PH 12. Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень з ветеринарної медицини.

PH 13. Аналізувати сучасні наукові праці, виявляючи дискусійні та мало досліджені питання з ветеринарної медицини, здійснювати моніторинг наукових джерел інформації стосовно досліджуваної проблеми, встановлювати їх інформаційну цінність шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами.

PH 14. Проводити професійну інтерпретацію отриманих матеріалів на основі сучасного програмного забезпечення.

PH 15. Мати досвід спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю загалом, а також у сфері наукової та/або професійної діяльності за спеціальністю «Ветеринарна медицина».

PH 16. Кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз.

PH 17. Професійно презентувати результати своїх досліджень на вітчизняних та міжнародних наукових конференціях, семінарах, мати досвід практичного використання іноземної мови у науковій, інноваційній та педагогічній діяльності.

PH 18. Мати досвід роботи в команді, навички міжособистісної взаємодії.

PH 19. Використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології під час спілкування, обміну інформацією, збору, аналізу, оброблення, інтерпретації різних джерел з ветеринарної медицини.

PH 20. Здійснювати організацію практичних і лабораторних досліджень з ветеринарної медицини відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці.

PH 21. Оформити результати досліджень у вигляді дисертаційної роботи та здійснити її прилюдний захист.

5. Пререквізити – засвоєння змісту курсу значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріал дисциплін «Філософія», «Фізика», «Хімія», «Біологія», «Математика», «Економічна теорія».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення дисципліни також передбачає: роботу в освітньому середовищі MoodleWorkspace; використання інструментів Microsoft Office, зокрема PowerPoint; роботу з відео (Vizia, EdPuzzle) та інтерактивними презентаціями (Zeetings, Roojoom), сервісами для проведення онлайн зустрічі (Zoom, Scurve).

7. Схема курсу

Тема, план
Тема 1. Теорія наукового пізнання. Пізнання, його сутність та основні види. Істина та концепції тлумачення її сутності. Специфіка наукового пізнання. Рівні та форми наукового пізнання. Наукова раціональність та її основні типи. Загальнонаукова та спеціально-наукові картини світу.
Тема 2. Методологія наукового пізнання. Поняття методу та методології. Місце методології науки та логіки науки в філософії та науці. Закони і форми логічного мислення. Логіка науки. Аргументація, обґрунтування, доведення та спростування в науці. Методи наукового пізнання. Наукова парадигма та її роль в розвитку науки. Зміни парадигм у науці.
Тема 3. Діалектика як теорія розвитку та загальний метод пізнання. Діалектика – вчення про рух, розвиток, всезагальний взаємозв'язок та перетворення (трансформації). Принципи діалектики. Закони діалектики, Категорії діалектики. Діалектика – універсальний метод пізнання та діяльності.
Тема 4. Наука як феномен культури/ Концепції філософії науки. Наука як соціокультурний феномен. Наука як система знань про світ. Наука як соціальний інститут. Наука як продуктивна сила суспільства. Соціальні функції науки. Основні теорії та концепції філософії науки.

<p>Тема 5. Закономірності розвитку науки і техніки. Закон як система істотних, внутрішніх, необхідних та повторювальних зв'язків між предметами і явищами об'єктивної реальності. Суспільна практика як рушійна сила розвитку науки. Закон експонентного (прискореного) розвитку науки. Диференціація і інтеграція як закономірні тенденції розвитку науки.</p>
<p>Тема 6. Наукова і технічна творчість та інновації в науці і техніці. Феномен творчості та його сутність. Типи творчості: наукова, технічна, художня, соціальна. Феномен інновації та його сутність. Інновація та іновація. Інновації в науці, техніці, культурі та інших сферах життя суспільства. Законодавче регулювання інноваційної діяльності.</p>
<p>Тема 7. Сучасна науково-технічна революція та її соціальні та культурні наслідки. Наука і техніка в контексті глобальних проблем та викликів. Революції в науці і техніці в історії людства. Сутність науково-технічної революції. Головні напрями науково-технічної революції. Науково-технічна революція та науково-технічний прогрес. Парадокси і наслідки сучасно НТР. Соціальні та культурні наслідки науково-технічного прогресу. Проблема наслідків інформатизації суспільства та створення штучного інтелекту.</p>
<p>Тема 8. Філософські проблеми природничих, технічних, економічних і соціально-гуманітарних наук. Філософські проблеми фізики. Філософські проблеми хімії. Філософські проблеми біології. Філософські проблеми математики. Філософські проблеми астрономії. Філософські проблеми геології та наук про Землю. Філософські проблеми медицини. Філософські проблеми економічних наук та менеджменту. Філософські проблеми гуманітарних наук. Філософські проблеми суспільних наук.</p>
<p>Тема 9. Історичні етапи розвитку науки і техніки. Виникнення науки. Відмінність науки від фори переднауки. Класичний період розвитку науки. Некласичний період розвитку науки. Постнекласичний період розвитку науки. Історичні етапи розвитку техніки: ручний, машинний, автоматизації та роботизації.</p>
<p>Тема 10. Розвиток науки в Україні. Розвиток природничих наук в Україні в XIX-XXI ст.: відкриття, досягнення, персоналії. Розвиток технічних наук в Україні в XIX-XXI ст.: відкриття, досягнення, персоналії. Розвиток соціально-гуманітарних наук в Україні в XIX-XXI с.: відкриття, досягнення, персоналії.</p>

8. Підсумковий контроль – іспит

Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання умов навчальної програми
--	------------------------------------